

Воронжак Павло Вікторович, старший викладач кафедри Обліку, аналізу і аудиту Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету.

Автор має більше 15 науково-методичних праць, в т.ч. 1 монографія.

Курси, що читаються: Аудит адміністративної діяльності, Правове забезпечення безпеки суб'єктів господарської діяльності в Україні, Підприємництво, Організація підприємницької діяльності.

Наукова спеціалізація: інноваційні технології управління; правове забезпечення економічної безпеки промислових підприємств; управління розвитком підприємства в умовах трансформації податкової системи.

Філіппова Світлана Валеріївна, д.е.н., професор, директор Інституту бізнесу, економіки та інформаційних технологій, професор кафедри Обліку, аналізу і аудиту Одеського національного політехнічного університету, дійсний член Академії економічних наук України.

Автор має більше 250 науково-методичних праць, в т.ч. 27 монографій.

Курси, що читаються: Управлінський аналіз, Теорія безпеки соціальних систем, Наукова діяльність і патентознавство, Методологія наукових досліджень,

Наукова спеціалізація: інноваційна трансформація промисловості України; розвиток підприємництва в Україні.

ВОРОНЖАК П.В.
ФІЛИППОВА С.В.

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА СМАРТ-ПІДХІД

МОНОГРАФІЯ

**ВОРОНЖАК ПАВЛО ВІКТОРОВИЧ
ФІЛИППОВА СВІТЛАНА ВАЛЕРІЇВНА**

**Організаційно-економічний
інструментарій стратегії
інноваційного розвитку
промислових підприємств
та смарт-підхід**

S M A R T

Specific

Measurable

Attainable

Relevant

Time Based

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ВОРОНЖАК ПАВЛО ВІКТОРОВИЧ
ФІЛИППОВА СВІТЛАНА ВАЛЕРІЇВНА**

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ
СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА СМАРТ-ПІДХІД**

Монографія

Одеса – 2015

УДК 65.014: 334.716.001.76

ББК 65.1я73-714

В 752

Затверджено на засіданні вченої ради Одеського національного політехнічного університету (протокол №2 від 27 жовтня 2015 р.)

Рецензенти:

Савіна Н. Б. – д-р економ. наук, професор, проректор з наукової роботи та міжнародних зв'язків Національного університету водного господарства та природокористування;

Лепейко Т. І. – д-р економ. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту та бізнесу Харківського національного економічного університету ім. С. Кузнеця.

Воронжак П. В.

В 752 Організаційно-економічний інструментарій стратегії інноваційного розвитку промислових підприємств та смарт-підхід [моногр.] / П. В. Воронжак, С. В. Філіппова. – Одеса: ОНПУ, ФОП Бондаренко М. О., 2015. – 276 с.

ISBN 978-617-413-852-0

Розроблено науковий базис організаційно-економічного управлінського інструментарію стратегії інноваційного розвитку для промислового підприємства.

Обґрунтовано зміни стратегічного управління інноваційним розвитком на вітчизняних промислових підприємствах в частині їх інтелектуальних потреб та можливостей щодо удосконалення організаційно-економічного управлінського інструментарію стратегії інноваційного розвитку. Запропоновано смарт-підхід щодо удосконалення управлінського організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства, та розроблено відповідні методичні підходи та рекомендації щодо його застосування. Систематизовано показники смарт-контролювання інноваційного розвитку та оцінювання результативності застосування управлінських інструментів стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства.

УДК 65.014: 334.716.001.76
ББК 65.1я73-714

Запропоновані підходи та вироблені рекомендації зорієнтовані на науковців і практиків, які досліджують або запроваджують інноваційні технології управління, зокрема, на керівників підприємств, викладачів та студентів.

ISBN 978-617-413-852-0

© С.В. Філіппова, П.В. Воронжак, 2015

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА ТА ЙОГО ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ	7
1.1 Інноваційний розвиток промислового підприємства як об'єкт стратегічного управління: зміст, особливості та якісні зміни	7
1.2 Типологізація чинників, що впливають на стратегію інноваційного розвитку промислового підприємства	26
1.3 Типологія та змістовна характеристика організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства	46
Висновки до розділу 1	74
РОЗДІЛ 2 ОЦІНЮВАННЯ ПЕРЕДУМОВ, ПЕРЕШКОД ТА ДОМІНАНТ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	79
2.1 Аналіз стану, тенденцій та перешкод інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств	79
2.2 Оцінювання впливу технологічного стратегоутворюючого чинника інноваційного розвитку промислових підприємств. Смарт-інновації	107
2.3. Інфокомунікаційні можливості та інтелектуальні потреби промислових підприємств щодо удосконалення організаційно- економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку	128
Висновки до розділу 2	158
РОЗДІЛ 3 БАГАТОРІВНЕВЕ ФОРМУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ТА	

ЕКОНОМІЧНИХ ІНСТРУМЕНТІВ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА	164
3.1 Активізаційно-компенсаторний смарт-підхід щодо удосконалення організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства та його ієрархічна концептуальна модель	164
3.2 Активізаційні та компенсаторні управлінські інструменти стратегії інноваційного розвитку: функціональна змістовність та застосування	181
3.3 Методичні підходи до багаторівневого удосконалення управлінських інструментів стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства. Рекомендації щодо систематизації показників для смарт-контролювання інноваційного розвитку	211
Висновки до розділу 3	224
ВИСНОВКИ	229
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	232
ДОДАТКИ	255

ВСТУП

Стратегічне управління інноваційним розвитком промислових підприємств в умовах зростання обсягу інформації та кола управлінських завдань, що ускладнюють процеси та функціональне наповнення управління, здійснюється на тлі бурхливого розвитку інфокомунікаційних та інформаційних технологій. Це потребує розроблення нових організаційних та економічних інструментів, здатних забезпечити результативність інноваційного розвитку та його стратегії, одночасно компенсуючи їх ускладнення за рахунок застосування розумних (смарт-) технологій. Це об'єктивно обумовлене стрімким розвитком новітніх смарт-технологій та підходів, що активізують інноваційний пошук в цілому і, водночас, компенсують ускладнення і зростання трудомісткості окремих управлінських функцій, зокрема стратегічного управління.

Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства останнім часом досліджувала значна кількість вітчизняних вчених, зокрема, Є. Бельтюков, А. Бутенко, М. Войнаренко, В. Геєць, А. Гречан, В. Гриньова, В. Захарченко, С. Ілляшенко, Ю. Іванов, О. Кузьмін, Т. Лепейко, М. Меркулов, П. Микитюк, Й. Петрович, Ю. Погорелов, Н. Рудь, Л. Смоляр, Л. Федулова, С. Філіппова, С. Харічков, Н. Чухрай, М. Шарко, Ю. Шипуліна, О. Ястремська, А. Яковлев. Проте, удосконалення організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку підприємства з активізаційно-компенсаторних позицій майже не розглядається. Недостатньо досліджено і зміни стратегічного управління інноваційним розвитком вітчизняних промислових підприємств, можливості та інтелектуальні потреби останніх щодо організаційно-економічного управлінського інструментарію стратегії інноваційного розвитку. Відсутні теоретико-методичні та прикладні розробки його удосконалення на підставі смарт-підходу, здатні активізувати інноваційний пошук і компенсувати ускладнення та зростання трудомісткості стратегії. Зважаючи на це, існує потреба у розробленні теоретико-методичного базису та прикладних засад удосконалення управлінського

інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства на підставі активізаційно-компенсаторного смарт-підходу.

Завданнями дослідження було таке:

- узагальнити науковий базис інноваційного розвитку промислового підприємства, визначити семантичне коло дефініції інноваційного розвитку та обґрунтувати його якісні зміни як об'єкту стратегічного управління;

- типологізувати чинники, що впливають на стратегію інноваційного розвитку промислового підприємства, обґрунтувати характер і наслідки їх впливу;

- надати змістовну характеристику та класифікувати організаційно-економічний управлінський інструментарій стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства;

- проаналізувати стан, тенденції інноваційного розвитку вітчизняних промислових підприємств, визначити його економіко-організаційні перешкоди;

- обґрунтувати зміни стратегічного управління інноваційним розвитком на вітчизняних промислових підприємствах; оцінити їх можливості та потреби щодо удосконалення організаційно-економічного управлінського інструментарію стратегії інноваційного розвитку, податкового регулювання та стимулювання;

- обґрунтувати смарт-підхід щодо удосконалення управлінського організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства, розробити його концептуальну модель;

- розробити методичні підходи до багаторівневого забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства розумними активізаційними та компенсаторними управлінськими інструментами, а також рекомендації щодо їх функціональної змістовності та застосування;

- систематизувати показники смарт-контролювання інноваційного розвитку та оцінювання результативності застосування управлінських інструментів стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства..

Дослідження отримані внаслідок вирішення низки перелічених завдань полягають у розробленні теоретико-методичного підґрунтя багаторівневого забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства

активізаційними і компенсаторними управлінськими організаційними та економічними інструментами та рекомендацій щодо їх цільового застосування, а саме:

– *активізаційно-компенсаторний смарт-підхід щодо удосконалення організаційно-економічного інструментарію стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства;*

– *типологія чинників, що впливають на стратегію інноваційного розвитку підприємства;*

– *класифікація управлінського інструментарію стратегії інноваційного розвитку підприємства;*

– *теоретичне обґрунтування якісних змін інноваційного розвитку промислового підприємства як об'єкту стратегічного управління;*

– *обґрунтування змін стратегічного управління інноваційним розвитком на вітчизняних промислових підприємствах;*

– *методичне забезпечення стратегічного управління інноваційно-активного промислового підприємства;*

– *наукове підґрунтя контролювання інноваційного розвитку промислового підприємства;*

– *економічний понятійно-категорійний апарат управління підприємством в частині визначення семантичного кола дефініції інноваційного розвитку.*

Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні методично завершених рекомендацій щодо забезпечення стратегії інноваційного розвитку промислового підприємства організаційно-економічним інструментарієм, який дозволяє керівництву удосконалити процес стратегічного управління на підставі смарт-підходу і підвищити результативність інноваційного розвитку.

Вступ та розділ 2 (п. 2.1-2.3) виконано спільно д.е.н., професором С.В. Філіпповою та П.В. Воронжаком, всі інші розділи - П.В. Воронжаком.

Автори сподіваються, що представлений у монографії матеріал буде корисним для широкого кола читачів.

Наукове видання

Воронжак Павло Вікторович
Філіппова Світлана Валеріївна

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
ІНСТРУМЕНТАРІЙ
СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ
ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА СМАРТ-ПІДХІД**

Монографія

Видано в авторській редакції

Підписано до друку 09.12.2015 р.
Формат 60×84/16. Папір офсетний. Гарнітура TimesNewRoman.
Друк офсетний. Ум. друк. арк. 12,2 Наклад 300 прим.
Зам. № 0912/8.

Надруковано з готового оригінал-макету у друкарні «Апрель»
ФОП Бондаренко М. О.
65045, м. Одеса, вул. В. Арнаутська, 60
тел.: +38 0482 35 79 76
www.aprel.od.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до державного реєстру видавців ДК № 4684 від 13.02.2014 р.